

BONAMENTUL:

pe un an . . . 240 Lei

pe jum. an . . . 120 Lei

pe trei luni . . . 60 Lei

pe o lună . . . 20 Lei

TELEFON P. ORAȘ ȘI
URBAN No 750

ROMÂNUL

REDACTIA
ADMINISTRATIA
Str. Românilui 1/a.
Inserțiunile se primesc
la administrație și se în-
registrează la Direcția
MARUS CHITAI
NU SE ÎNAPŊIASEMișcări naționale în
Indii și în Egipt.

Oricât ne preocupă lupta electorală, se se desfășoară tot mai crâncenă delatristru până la Tisa în România-Mare, la pcul acesta azi ne vom ocupa de-o che- tiune externă, care începe să devină pre- cuparea opiniei publice universale.

E uriașă transformare, la pragul că- eia a ajuns imperiul britanic în urma rezirei la conștiința națională a popoare- or. ce-i alcătuiau până azi izvorul formi- abilei sale puteri. Premierul englez Lloyd George este azi primul diplomat al lumii. El a simțit primejdia, ce se apropie și în enialitatea lui dovedită deatâtea ori în ursorul războiului mondial, a căutat să stin- ă mai întâi focul din vecini. A adus ne- pusă jertfă, dând Irlandei cea mai desă- ărșită autonomie.

Scăpat de grijile nesfârșitelor revolte andeze, Lloyd George își îndreaptă ac- iunea spre cele două provincii care ingra- ă visteria Engliterei și închipue rolul lă- mâiei stoarse pentru clasele dominante ale imperiului, în care de fapt soarele niciodată nu apune.

Ziarele au adus mereu știri despre ro- zolta Indiilor. În timpul din urmă însă ește știri devin tot mai rari. Să nu crea- ă însă nimeni, că faptul acesta se explică prin încetarea revoltelor. Dimpotrivă, este rezultatul tirăniei engleze, care nu mai eșă nici o știre în Europa despre cele în- ămplate în țara aromatelor.

Sub această tăcere se ascunde însă clocotirea vulcanului. O întâmplare feri-

cită ne pune în situaținea de a fi bine informați asupra celor ce se petrec în de- părtaful Orient și acesta este motivul, care ne face să lămurim pe cētitorii noștri asu- pra situaținea de acolo. Informaținea noastră, ce-i drept, nu se referă la Indii, ci la Egipt, dar și în Indii situaținea tre- buie să fie aceeași.

Avem un bun prieten în Cairo.

Amicul nostru ne trimite o scrisoare lungă despre stările publice din nefericitul Egipt. Scrisoarea a fost dată la poștă în Constanța. Se vede că din Alexandria a fost adusă de vr'un călător, fără a trece pe la oficiile poștale egiptene.

Din această scrisoare vedem neferici- rea bietului popor autohton al țării Fara- onilor. Mișcarea naționalistă e suprimată de Englezi cu veritabilă barbarie. Gene- raul Allenby, cuceritorul Ierusalimului în cursul războiului mondial, acum guverna- torul Egiptului, apasă cu pumn de fier asupra țării. Inaltul comisar civil englez, mâna dreaptă a guvernatorului, lordul Unaitarb conduce lupta de exterminare a mișcării naționaliste. Reacținea opreso- rilor s'a început cu arestarea și scoaterea din țară a lui Zuloglu pașă, care a fost internat împreună cu familia sa întreagă pe o insulă de sub stăpânirea engleză.

Se știe, că Englezii au lăsat Egiptului o constituție de operetă. Egiptul are domnitorul său, mai nainte i-se zicea Khediv, ceace va să zică un fel de vasal al Sultanului din Constantinopol. Spre a desface această legătură cu imperiul tur- cesc, în cursul războiului mondial Engle- zii au dat Domnitorului egiptean titlul

de Sultan, dar acesta totuși nu e se soțoti suveran, pentru care motiv nici nu e intitulat Majestate, ci numai înaltă mea Sa.

Sultanul actual este însă un simplu prizonier în mâinile înaltului comisar civil englez. Nu poate face absolut nimic fără învoirea acestuia. Egiptul are chiar un guvern al său, însă un guvern de ope- retă, constituit, ce e drept, din Egipțeni, dar acest guvern nu are altă îndatorire, decât a iscădi ordonanțele înaltului comi- sar, cari primesc astfel aspectul unor rân- duii naționale egiptene, câtă vreme ele sunt simplaminte porunci de ale înaltului comisar. Funcționarii pământeni sunt sclavi. La cel mai mic semn de demnitate națională ei sunt ridicați din posturile lor și sunt ori lăsați muritori de foame pe stradă, ori transferați în coloniile cele mai infecte ale imperiului. Libertatea ce- tățenească în Egipt a încetat de mult. Se- cret epistolar nu există. Agenții postali englezi revăd toate scrisorile și toate te- legramele și tot ce ar oferi cel mai mic semn de oarecare bănuială, este simpla- mente nimic. Presa e încătușată. Egipt- enii, mai ales în Alexandria și Cairo, au mai multe ziare. Acestea trec zilnic prin focul celei mai idioate cenzuri. Numere întregi sunt simplamente confiscate. Zia- rul „Ikdam”, organul naționalistilor, a fost suprimat. Acesta apărea în Alexan- dria, Ziarul naționalist „Lunamor” din Cairo este zilnic rechiziționat și apare mai mult cu coloanele albe.

Correspondentul nostru, ne scrie, că se pregătește să părăsească Egiptul, fiindcă între împrejurările de acum nu-și mai vede asigurată nici chiar viața.

FOILETONUL ZIARULUI „ROMÂNUL“.

Cum a intrat România în războiu.

Destăinuirile d-lui Raymond Recouly.

Documentele războiului continuă să fe în Franța lectura cea mai căutată. În afară de me- moriile d-lui Paléologue, fostul ambasador francez la Petrograd — memorii cari fac așa de căutate numerile din urmă ale lui „Revue des deux mon- des”, — lumea cititoare mai e interesată de cronica pe care o publică în „Revue de France” d. Ray- mond Recouly, publicistul parizian bine cunoscut.

În paginile confratelui francez, care a vizitat lași în zilele grele ale tuturor încercărilor, sunt, în afară de lucruri foarte cunoscute în România și destăinuirii de acte și întâmplări rămase tainice până astăzi.

D. Recouly ne informează că guvernul român încheiase cu Rusia încă dela 1 Octombrie 1914, adică două luni după izbucnirea războiului euro- pean, un acord care garanta României anexarea Transilvaniei și a Bucovinei în schimbul unei neutra- lități binevoitoare.

D. Recouly arată ce indignat a fost atunci d. Blondel, fostul ministru al Franței, când a auzit de încheerea acestui acord făcut din inițiativa Ru- siei, fără a cere avizul guvernului francez. D. Blondel a fost foarte amărât să audă că ceace o- ferea dsa pentru o colaborare militară a Româ- niei, Rusia dăruia pentru simpla neutralitate bine- voitoare!

D. Recouly ne poate prezenta scrisoarea cu care d. Diamandy confirmă d-lui Sasonoff acceptarea declaraținea ruse — iat-o:

„Am onoarea să confirm Excelenței Voastre pri- mirea declaraținea sale cu data de 1 Octombrie 1914, anume că:

„Rusia se leagă a se opune oricărei atingeri a statului quo teritorial al României în întinderea frontierelor sale actuale. Ea se leagă de asemenea să recunoască României dreptul de a anexa re- giunile monarhiei austro-ungare locuite de Români. În ceace privește special Bucovina, principiul ma- jorității populaținea va servi ca bază la repartitia teritoriilor de anexat între Rusia și România.

„Această delimitare va fi efectuată după studii speciale la fața locului. O comisiune mixtă va fi

numită în acest scop, întărită cu instrucțiuni cari se vor inspira de spiritul de înțelegere ce însufle- țeste cele două guverne.

„România va putea să ocupe teritoriile sus in- dicate în momentul pe care ea îi va găsi potrivit. Rusia va face să se ratifice angajamentele de mai sus de către cabinetele din Londra și Paris.

„În schimbul acestei declaraționi, sunt autorizat de d. Brătianu, președintele consiliului, să fac cu- noscut Excelenței Voastre că România se leagă să observe, până în ziua când ea va ocupa regiunile monarhiei austro-ungare locuite de Români, o neu- tralitate binevoitoare față de Rusia.

„E stabilit că aceste declaraționi schimbate vor fi ținute secrete până în momentul anexării de către România a teritoriilor de care e vorba”.

Revelaținea d-lui Recouly e de cea mai mare însemnatate. Ea îi servește să arate motivele ezi- țărilor guvernului român. Dar, ea are pentru isto- rie și o altă însemnatate: ea învederează ce mare importanță avea atunci numai neutralitatea Româ- niei.

Să revenim cu toții la mamă!

Căutăm către obștea românească din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș.

II.

Este cu neputință ca în câteva puține articole de gazetă să se facă istoricul Partidului Național român și, prin urmare, să se povestească luptele grele dar mărețe pe care acest partid le-a purtat cu multă vrednicie timp de 73 de ani în contra cerbicioșilor noștri asupritori și, în același timp, pentru păstrarea naționalității noastre.

Ajunge să spunem atâta, că întreagă românimea din cuprinsul fostei țări ungurești și-a luat partea ei în mare războiu de apărare națională; mulți din cei mai aleși fii ai neamului nostru au murit străpunși de baloneta jandarmului ungur, alții și-au sfârșit zilele în urma vreunei boli chinătoare pe cari, sărmani, li-au câștigat în urma bătăliilor, schingiunților și a suferințelor din temnițele ungurești, iar alții cari, din îndurarea marelui și binelui Dumnezeu, au rămas încă în viață, poartă în ei germele vreunei boale ucigătoare câștigată în lunga vreme petrecută între zidurile mucegăite ale vestitelor închisori ungurești dela Seghedin, dela Vaj, etc.

Am suferit cu toții, începând dela moșneagul ce își razemă greutatea anilor pe bătă, până la copil lașul care începe să îngâlmeze cele dintâi cuvinte: tată, mamă!

Dar, la urma urmelor după suferințe milenare pe cerul înroșit de flacăra groaznicului războiu mondial, s'au ivit deodată zorile nădejdei pentru toate popoarele, cari gemeau în robia dușmană, iar din întinsele câmpuri acoperite de multe sute de mij, de milioane chiar, de trupuri ucise ale vitejilor și din holdele pustite îngrășate cu sângele scump al părinților, fraților și fiilor noștri, flinte scumpe nouă, — a răsărit și pentru neamul românesc floarea mândră a slobozeniei!

Lungă, cumpănită și înfrigorată a fost lupta pentru sfărâmarea lanțurilor robiei păgâne, mari și nemăsurate au fost jertfele pe cari neamul românesc le-a adus pentru slobozenia sa până când în ziua de 1 Decembrie Ist. n. anul 1918, Partidul Național Român reprezentat prin 100 mij de Români din întreg cuprinsul Ardealului, al Banatului, al Crișanei și al Maramureșului a proclamat, în istoricul oraș Alba-Iulia, slobozenia neamului românesc din robia ungurească și unirea lui pe vecie cu Patria-mamă și cu toți cei de-un sânge și de-o lege din Bucovina și din Basarabia!

O, Doamne sfinte, câtă însuflețire și câtă fericire pentru noi; începând dela casele vlădicești, cum se zice, și până la bordurile afumate din creștii munților noștri a fost o veselie și sărbătoare fără sfârșit. Am devenit slobozi și uniți pe vecie cu toți frații de un sânge!

D. Recouly descrie greutatea pe care o avu diplomația franceză pentru a câștiga ceea ce aliații pierduseră prin acordul ruso-român dela 1 Oct. 1914. Arată reconfortul adus cauzei cu vizita generalului Pau la București. Vorbește de îndărătnicia cu care Rusia se opunea pretențiilor noastre asupra Bucovinei, de efortul diplomației germane pentru a opri intrarea României în acțiune.

În sfârșit, în Iulie 1916, acordul cu reprezentanții celor patru mari puteri aliate era semnat. El garanta hotarele cerute de guvernul român și făgăduiala că România va fi socotită ca mare putere în conferința viitoare a păcii. D. Recouly prezintă dramatic dialogul faimos dintre rege și Petre Carp în Consiliul de coroană dela 14 Aug. 1916. Publicistul francez nu se ferește să găsească în atitudinea bătrânului om politic o „oarecare tragică frumusețe”.

D. Recouly sfârșește evocând zilele teribile de la Iași, unde dsa se găsea în ora chiar când izbucnea revoluția rusă. E un prilej pentru dsa ca să aducă omagii credinței cu care poporul român a suferit grelele încercări. („Dim.”)

Mare și puternic ești Doamne și număto sunt lacrimile tale!

Dar această sărbătoare nu era întreagă, fiindcă din coră veseliei și al fericțiilor lipsea, totuși, o bună parte din pământul românesc până la Tisa și la Dunăre, care gemea încă sub călcăitul Ungurilor.

Și, cum se știe, acești nefericiți au suferit dela asupritorii lor cele mai selbatice prigoniri și chiar moartea pentru „crima” că s'au născut Români.

Atunci Conducătorii Partidului Național român, dnl dr. Iuliu Maniu, dr. Alexandru Vaida-Voevod, Vasile Goldiș, dr. Ștefan C. Pop și alții, cari în mod vremelnic luaseră conducerea treburilor tinutului slobozit al Ardealului, Banatului, al Crișanei și al Maramureșului, s'au prezintat la București înaintea căpeteniei Țării Românești, la iubitul nostru rege Ferdinand I. lămurindu-l asupra chinurilor, suferințelor și a muceniciei fără seamăn pe cari le îndură mare parte a neamului românesc, ce prin blestemata „linie demarcațională” este tălătată de către corpul națiunii.

Bunul nostru Rege, ascultând cele istorisite cu lacrimi în ochi de către conducătorii noștri la propunerea acestora și mai ales la stăruința dlui Vasile Goldiș a dat poruncă trupelor românești să treacă peste „linia demarcațională” și să nu se oprească până ce ele nu vor slobozi toată suflarea românească din robia Ungurilor.

Sfârșitul îl știm cu toții: vitezele și glorioasele trupe ale Regatului vechiu înfrățite acum și cu fii noștri cu prețul sângelui lor scump au desorbit fiecare palmă de pământ românesc, robit de Unguri, și nu s'au oprit până în inima Țării ungurești, la Budapesta, unde pe falnicele ziduri ale cetății din Buda au înălțat biruitoarea drapel românească, vestitor al unirii pe veci a tuturor Românilor și, totodată, unitor al truței ungurești.

C. PEREANUL.

Studentii iugoslavi aduc dar de logodnă la București.

— O delegație a societății studenților iugoslavi „Jadran” din Praga a sosit în București spre a re-mite Principesei Marțoara ca dar de logodnă un splendid portret în pență a Regelui Alexandru executat cu un foarte mare talent de studentul în Bele-Arte Borislav Bogdanovič.

† George Popoviciu

Veteranul protopop și asesor referenț consistorial în retragere a încetat din viață Marți, în 21 cor., în comuna Miș, unde trăia retras la nepotul său d. Petru Pele, paroh.

Adormitul în Domnul a servit timp îndelungat ca protopop în Siria, mai apoi în calitate de asesor la Consistorul din Arad. A luat parte la toate luptele noastre politice din trecut, a fost un fruntaș al clerului nostru diecezan.

Înmormântarea a avut loc Joi în 23 cor. Odihnească în pace!

Persoanele cari doresc a se abona la ziarul nostru sunt rugate a ne trimite costul abonamentului deocamdată numai pe timp de o lună în suma de 20.— Lei. Fără plata anticipativă a abonamentului nimănuia nu se va putea expedia ziarul.

Plățile se fac la administrația ziarului care în schimb, abonaților din localitate, va elibera chitanțe din carnet, având a iscăli și abonatul contra-chitanța, iar celor ce ne vor plăti prin poștă, spre dovadă va servi recipisa poștală. — ADMINISTRAȚIA ZIARULUI.

INFORMAȚIUNI

ARAD, 24 Febr.

— Este o coincidență întâmplătoare sau voința faptului că în prezința sosește în București a regelui Alexandru al Serbiei, pentru logodna oficială cu principesa Marțoara, organul oficios al primului ministru, are o ieșire extrem de violentă contra soluțiunii date de Conferința Păcii, în chestia Banatului și acuză de trădare „Partidul Național care a sprijinit guvernul Valda la semnarea tratatului dela St.-Germain?”

Spectacole de acestea ar trebui să înceteze și cel puțin ar trebui evitate în împrejurări ca aceea a prezentei în București a suveranului unei țări cu care am semnat tratate de alianță politică militară.

E o chestie de raporturi civilizate.

— Aflăm că d. șef al vămii locale d. Dumitrescu împreună cu ajutoarele sale, au făcut frumosul gest de a colecta suma necesară cu care a reținut toate biletele de balcon la reprezentațiile echipei oficiale în frunte cu Alice și Petre Sturza, pe care le-a pus la dispoziție Liceului „Moise Nicoară” și Internatului de fete, pentru a fi distribuite gratuit la elevi.

D. Dumitrescu s'a înscris în capul listei cu 300 lei, iar restul s'a colectat dela câțiva funcționari, și negustori, cari au imitat frumosul gest al dui șef al vămii locale.

Regretăm că nu cunoaștem numele celorlalți oameni de bine, cari s'au gândit să dea hrană sufletească tineretului nostru, pentru a-i face cunoscuți prin gazetă.

Asemenea gesturi sunt demne de relevat.

— Aflăm cu plăcere, că M. Sa regale nostru, a conferit distincțiunii noastre prieten și fost coleg de redacție d. Vasile Savel, ordinul „Coroana României” cu spade în gradul de cavaler cu panglica pe „Virtutea Militară”, pentru curajul și devotamentul cu care a comandat ca locotenent în brigada 28 infanterie, compania în timpul luptelor din 1916.

Transmitem prețutului nostru confrate călduroase urări.

— Într-o convorbire acordată „Luptei”. d. Nicolae Passici, primul ministru sârb, a spus următoarele despre Mica Antantă:

„Noi am făcut Mica Antantă ca o garanție de împăciuire și pentru menținerea păcii în Europa centrală. Noua legătură va întări și completa și mai mult această alianță. Singura noastră intenție în susținerea Micei Antante este păstrarea păcii în Balcani pe baza tratatelor cari deja există”.

— Picnicul Societății Doamnelor Române arădane, va avea loc Sâmbătă, 25 Februarie n. orele 9 seara, în sala Prefecturii.

— În mod excepțional ministerul de război a admis ca în acest an să se acorde amânări pentru studii tinerilor în ultimul an de studii, ei vor fi încorporați la 1 Octombrie 1922.

— Lucrătorii tipografi din Arad, având concursul corului „Gutenberg” vor aranja în „Căminul Muncitoresc” o serată de dans în 26 crt. orele 8 seara, pentru ajutorarea tipografilor bolnavi și bătrâni. Biletul pentru o persoană costă 15 Lei, iar pentru familie 25 Lei.

— Tribunalul din Arad a judecat la 15 zile închisoare pe Alexandru Czeiller domiciliat în București pentru că acesta a trecut peste graniță 25,300 coroane ungurești în 24 Aprilie 1920

— Femeia Elisabeta Stan a fost pedepsită cu 7 zile închisoare pentru că a adus 7000 țigarete de contrabandă din Ungaria.

— Comisia de anchetă în cazul pruncuciderii din comuna Gurahonț a ordonat autopsia copilului Rozaliei Cazan. Medicii legiști în urma autopsiei au constatat că moartea a provenit din îngheț. Anume, mama criminală neavând curajul să-l omoare l-a ascuns în zăpadă unde l-a lăsat să înghețe. Femeia bestială a fost înaintată parchetului.

Campania electorală.

Și Ușor și Rapid pentru libera alegătorilor.

Arad, 24 Februarie.

Care este rostul tuturor sforțărilor noastre al tuturor luptelor pe care le dăm în această vreme la purtăm?

Cari sunt aspirațiile mari ale neamului nostru pentru care s'a vărsat atâta sânge?

Nu oasele de ros căci pentru câteva oase e păcat de Dumnezeu să porți lupte veacuri întregi. Dacă frământările noastre n'ar fi avut alt scop, decât îndestularea ambițiilor unor oameni atunci, într'adevăr, noi am fi cei mai ticăloși oameni din lume. Noi avem însă un ideal, pentru care am ridicat lărmă adevărului, un ideal pe care trebuie să-l realizăm.

Acest ideal, în ori câte forme s'ar manifesta el, se reduce la un lucru: îmbunătățirea sortii poporului așa cum o pretinde legea dreptului natural și legea dumnezeiască.

Această menire o lare și lupta politică ce o ducem cu adversarii noștri politici.

Cine a luat parte în luptele noastre politice din timpul din urmă, va ști să mărturisească, că partidul național român a fost sufletul mișcărilor, luptând pentru toți.

În cele ce urmează înșirăm câteva din susmenționatele mijloace.

Iată-le:

Ni-se comunică din comuna Igris (Banat), că agenții liberali li-au promis un pod peste Murășdacă vor vota cu partidul lor. Să vedem după alegeri în care parte a Murășului va fi podul Igrisenilor. Peste, sau sub... apă..?!

Partidul național voind să-și depună candidaturile la președintele biroului electoral s'a răspuns, că aceasta se face numai în ultima zi a termenului fixat. Scopul acestei amânări este evident.

Se amână pentru că în ultima zi cu atât mai ușor să poată fi refuzată primirea candidaturii.

O altă șicană este că fruntașilor naționaliști li-se refuză examinarea listelor electorale astfel încât nu se știe cine e introdus și cine nu, dintre alegători.

Cu gândul acesta desfășurăm steagul nostru. Cu flori venim și gând senin. Noi pace și iubire vrem,

Pentru că, a suferi ocară și persecuții, pentru ideal, încă e ceva — apostolic.

Turneul oficial al echipei Alice și Petre Sturza.

Marii noștri dramaturgi Alice și Petre Sturza, vor da trei reprezentații în Teatrul orașenesc din Arad, Luni 27 Febr., Marți 28 Febr. și 1 Martie.

Se vor reprezenta piesele „Fatimentă”, „Samson” și „Scandalul”, în cari artiștii noștri au niște creațiuni puternice.

Biletele se pot procura la Librăria Diezezană și în seara spectacolelor la cassa teatrului.

Se prevede un succes strălucit acestor trei piese.

Editor și Red. responsabil: Constantin Savu.

ROMANIA. Ministerul de Interne. Direcția
nea Poștilor și Telegrafului

No 1197/922 II. 24.

PUBLICAȚIUNE.

Vă invităm a pune în vedere oțelurilor celor ce dau în chirie odăi mobilate, cafenelelor, cofetăriilor, restaorantelor etc. cari au solicitat autorizațiuni de funcționare dela Prefectura Poliției Arad, în confoimitate cu legea controlul străinilor și a unor stabilimente publice să se prezinte la Prefectură spre a primi autorizațiunile convenite cum urmează:

- Circ. I. în ziua de 25 Februarie.
- Circ. II. în ziua de 27 și 28 Februarie.
- Circ. III. în ziua de 1 Martie.
- Circ. IV. în ziua de 2 Martie.
- Circ. V. și VI în ziua de 3 Martie.

Prefect: (Indescifrabil) Director: (Indescifrabil)

Deschiderea festivală a
CAFENELEI ORĂȘENEȘTI,

va avea loc în seara zilei de Sâmbătă, 25 crt. Se vor servi beuturi gustoase și mâncări reci, delicioase, bine pregătite.

Muzică de primul rang. Cafeneaua este deschisă până'n zori. — Serviciu prompt. Roagă sprijinul On. public nouii proprietari:

Caratsoni și Zsédely.

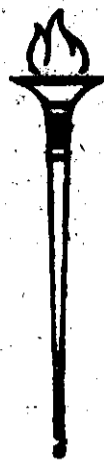
Se caută

pentru imediata angajare
2 funcționare cu practică de birou

din care una va avea să îndeplinească și funcția de casieră. Ofertele scrise cu mâna proprie se vor înainta între orele de birou, dela 8—12 a. m. și 2—6 p. m. Salar după învoială.

Administ. ziarului „Românul”.

INSERTIUNI

SE PRIMESC CU PREȚURILE CELE MAI AVANTAJOASE LA
ZIARUL „ROMÂNUL”
ARAD, STR. ROMÂNULUI 1/A.

IMPRIMATE

și orice lucrări în branșa tipografică se efectuează la

Tipografia CONCORDIA Arad, str. Românilui 1a.

ROMÂNUL

Unicul ziar românesc din Arad, cereți-l în toate cafenelele, restaorantele și cofetăriile. Să nu lipsească din nici o casă românească!